

Ken Eastman

Potten die de ruimte vatten

De architecturale sculpturen van Ken Eastman weten als geen ander de ruimte te beheersen en de ruimtelijke verbeelding van de toeschouwer te prikkelen. Tot en met 2 april is in Gent bij galerie Frank Steyaert een tentoonstelling van dit werk te zien: 'potten' van een hoog niveau!

Wellicht ontstond mijn interesse voor keramiek in mijn prille kindertijd. Mijn vader had een bouwmaterialenbedrijf. Allerlei soorten zand, grint en keitjes lagen opgehoopt in grote boxen, verspreid over het terrein. Het was een gigantische speeltuin waarin ik materiegevoel ontwikkelde en eindelijk kleurnuances ontdekte. De keitjes met een glad oppervlak en een opvallende lijntekening verzamelde ik. In het zand bouwde ik imaginaire steden met torens en omwallingen. Een ongebakken baksteen werd tot klei herwerkt...

Maar het meest fascinerende waren de betonnen regenreservoirs, die op hun kant lagen.

Door het mangat kon ik naar binnen kruipen en me neervlijen op de ronding van de binnenwand. Wellicht heb ik daar ook mijn gevoel voor ruimtelijkheid ontwikkeld. De binnenruimte, omsloten door een betonnen omhulsel, was eigenlijk een enorme potwand! Toen ik jaren later mijn eerste cilinders op de schijf draaide, dacht ik terug aan mijn prille ervaring: de cilindervormige wand als een omsluiten van een bruikbare binnenruimte die voor een bepaald doel werd gecreëerd. Van meet af aan werd ik geboeid door potvormen waarbij de binnenruimte een duidelijke rol speelt.

Nieuwe vrijheid

In de jaren zeventig en tachtig werden potten ontdaan van hun functionaliteit. Ze gingen een autonoom leven leiden, kregen een sterke présence en werden ware kunstwerken, waarbij de 'nieuwe vrijheid' andere vormen en normen toeliet. Potten werden objecten die de ruimte beheersten. Daarbij nam ook het belang van de binnenruimte toe, iets waar voorheen weinig aandacht aan werd besteed. Dit had grote invloed op de beleving van de potvorm. In die jaren verraste Alison Britton (Groot-Brittannië, 1948) met ongewone, kubistisch opgebouwde potvormen waarbij de motieven aan de binnenkant tot op de bodem verder liepen.

William Daly (VS, 1925) creëerde monumentale terracotta potten waarbij de wanden een ingewikkelde geometrische constructie ver-

Technische details

Ken Eastman rolt steengoedklei uit tot platen en bouwt hiermee zijn potten op. De formaten zijn beperkt, omdat hij met beide armen in het object moet kunnen werken. Reeds tijdens de opbouw begint Eastman met sterk verdunde engobes en oxides te schilderen. Dit gebeurt in vele laagjes en in verschillende richtingen en met een versleten kwast waarvan de haren in alle richtingen openstaan. Door verschillende transparante kleurlagen over elkaar heen te leggen, verkrijgt hij kleurdiepte. Daardoor ogen de wanden als oude, gekalkte muren in een hoeve. Eastman stookt het werk meerdere malen op 1180 °C.

Foto's van links naar rechts:
November Night, 2002, h 71 cm
Galicia Series Vessel V, 1999, h 41 cm, collectie Frank Steyaert FOTO: FRANK STEYAERT
Cader Idris, 2004, 37 x 35 x h 41 cm
Looking North, 2005, 41 x 40 x h 42 cm

Nieuw werk van Ken Eastman is tot en met 2 april te zien in galerie Frank Steyaert, Tinnenpotstraat 16, B-9000 Gent (B).
Telefoon: +32 (0) 478 286783.
Open: zaterdag en zondag van 14.00 tot 18.00 uur en op afspraak voor geleide bezoeken van minimaal 10 personen. Gelijktijdig loopt de tentoonstelling *Oog in oog*, keramische figuren uit oude culturen.

toonden, bestaande uit een aantal bolle en holle elementen. Elke inkeping in de buitenwand veroorzaakte eenzelfde – doch negatief – volume aan de binnenkant.

In de jaren negentig maakte Wouter Dam (Nederland, 1958) een merkwaardige evolutie door: zijn klassieke potvormen ontwikkelden zich tot liggende objecten waarvan in een volgend stadium de bodem werd weggelaten. Daardoor kon men er doorheen kijken en evolueerde de wand uiteindelijk tot een boeiend spel van curven en golvingen die zich de ruimte inschroefden.

Fictieve binnenruimte

Bij Ken Eastman (Groot-Brittannië, 1960) zijn de potvormen uiterst architecturaal geworden. Als geen ander weet hij de ruimte te bespelen. Net zoals een architect – in functie van de behoeften van de bewoners – wanden creëert rond een ruimte, ordent Eastman wanden rond een fictieve binnenruimte. Zijn potten zijn vooral vanuit de binnenruimte bedacht. De wanden bestaan uit een aantal strakke en gebogen vlakken die elkaar opvolgen in een doordachte ordening. Doordat hij goochelt met zijn volumes, laat hij de ruimtelijke verbeelding van de toeschouwer werken. In sommige van zijn potten ontstaat in de binnenruimte een aparte – nieuwe – binnenruimte, die zich voortzet door de wand heen. Daardoor ontstaat aan de buitenkant een aanbouw. Bij andere werken ziet men aan de buitenkant van de pot een hol, cilindervor-

mig wandsegment, met daaraan verbonden een stuk bodemplaat, als zouden dit onderdelen kunnen zijn van een aangebouwd volume dat onvoltooid of verdwenen is.

Subliem spel

Het spel van strakke en gebogen vlakken in het werk van Eastman is subliem. De contrasten tussen de weidsheid en de beweeglijke lijnvoeringen maken zijn werk tot een rustig en poëtisch geheel met een ondefinieerbare schoonheid. De kleuren vloeien zacht in elkaar over in schitterende gamma's van purper, olijfgroen, hemelsblauw, tot oker, siena en omber.

De hoogte waarop zijn werk wordt geplaatst, is van groot belang. Bij zijn tentoonstelling in galerie De Witte Voet in Amsterdam in 2004 stond een prachtige reeks werken in één lijn op het vloeroppervlak geplaatst. Het van op ooghoogte inkijken leverde een boeiend schouwspel op van muren en binnenkoeren, zoals men ervaart wanneer men een stad vanaf een toren bekijkt.

In het Victoria en Albert Museum in Londen staat een monumentaal werk in een vitrinekast, op een hoogte waarbij men helemaal niet naar binnen kan kijken. Dit geeft een aparte ervaring: de hoge, monumentale, 'hermetische' wand omhult en verhult.

Enkele kleine fragmenten die erboven uitsteken, verraden dat zich binnenin nog meer fraais bevindt. Het prikkelt de verbeelding.

Betekenisloze benaming

Het mooist zijn de werken van Eastman wanneer ze midden in een ruimte worden geplaatst en de toeschouwer eromheen kan wandelen. De potten beheersen de ruimte op een ongelooflijke manier en zijn van een uitgesproken monumentaliteit. Wand hellingen over, vormen hoeken en glooiingen, grijpen het licht op alle mogelijke manieren, verdwijnen of komen opnieuw tevoorschijn, of eindigen soms in een kraag. De onverwachte opeenvolging van vormen en kleuren maakt dat vanuit elk ander gezichtspunt het werk er ook volledig anders uit zal zien.

Ondanks het sculpturale karakter van zijn werk, blijft Ken Eastman zijn objecten resoluut 'potten' noemen, omdat deze benaming niet beladen is met betekenis en hem daardoor veel vrijheid geeft; een kader waarbinnen hij kan werken.

De hoge kwaliteit van het werk van Eastman en de vele aspecten die erin samengaan, maken zijn werk tot een unieke beleving. Zijn werk is vele malen tentoongesteld geweest op internationaal niveau en is wereldwijd in talloze musea opgenomen.

Frank Steyaert

